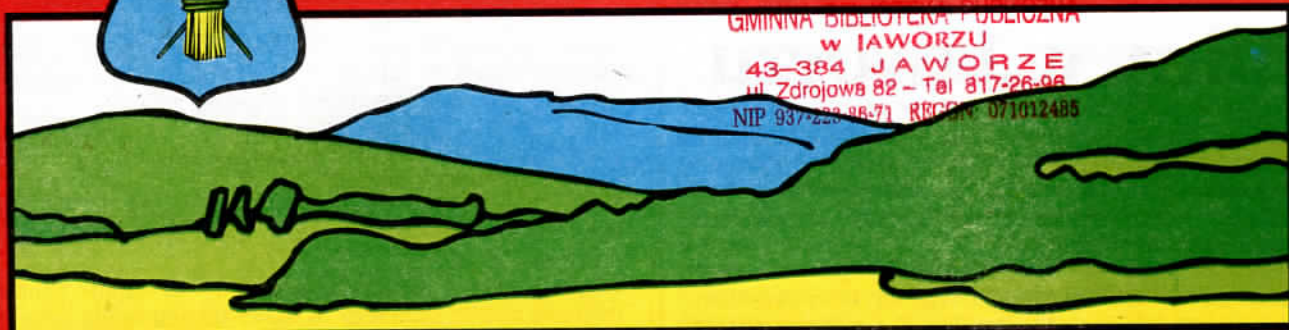

ECHO JAWORZA

GAZETA LOKALNA GMINY JAWORZE

MIESIĘCZNIK ★ Rok V ★ Nr 49 ★ LUTY 1996 ★ 0,50 gr (5000 zł) ★ Nakład 500 egz.

W numerze:

ISSN 1234-6853

- ★ V BIEG NARCIARSKI JUŻ ZA NAMI ★ BOJKI STAREGO BACY ★
- ★ W TROCHĘ GMINNEJ STATYSTYKI ★ Z ŻYCIA KGW ★
- ★ KĄCIK POEZJI ★ Z PRAC RG ★ DAR ŻYCIA ★
- ★ GOKiR ZAPRASZA ★ JAWORZE W GRAFICE ★

V Bieg Narciarski Jaworza

Przy pięknej, słonecznej pogodzie i czternastostopniowym mrozie 10 lutego 1996 roku o godzinie 10⁰⁰ wystartowali najmłodszy uczestnicy V już Biegu Narciarskiego Jaworza.

W tej pięknej imprezie narciarskiej składającej się z dwóch części tj. Biegu Głównego i „Biegu Romantycznego” rozgrywanego przy pochodniach wzięło udział ponad 200 zawodników i zawodniczek w wieku od 4 do 74 lat. Organizatorzy dla uatrakcyjni-

Foto: J. Roik

nia i popularyzacji narciarstwa biegowego jako formy rekreacji dla wszystkich, imprezę przygotowali na otwartym terenie leżącym u podnóża budynku Urzędu Gminy, w którym znajdowało się biuro zawodów. OSP w Jaworzu udostępniła zawodnikom „Dom Stróżka” na przygotowanie bazy schroniskowej i posiłkowej.

Zawodnicy przybyli z odległych rejonów Polski zostali zakwaterowani w ośrodkach czasowo-wypoczynkowych w Jaworzu.

Punktualnie o godz. 11¹⁵ na starcie do Biegu Głównego stanęło 83 zawodników i zawodniczek. Trasy biegowe oznaczono pięć-

Trener Piechniczek w Jaworzu

W dniu 22 stycznia br. w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym w Jaworzu odbyło się niezwykle interesujące spotkanie, którego inicjatorką była Bogusława Bartoszek, wychowawczyni pracująca w tymże ośrodku. Na „piłkarskie” rozmowy z młodzieżą przybyli m.in. słynny przed laty piłkarz, później trener narodowej kadry piłki nożnej, a obecnie trener koordynator naszego piłkarstwa Antoni Piechniczek i prezes Beskidzkiego Okręgowego Związku Piłki Nożnej Józef Ciszewski. Obaj działacze zachęcali wychowanków MOW do zajęć sportowych, a zwłaszcza do gry w piłkę. Propagowali ideę tworzenia drużyn piłkarskich, które są prawdziwymi kuźniami zdrowia fizycznego i psychicznego. Obiecano chłopcom piłki, dresy, a nawet trenera wojewódzkiego w osobie Ryszarda Kobylewicza.

Prezes Ciszewskii wręczył uczestnikom spotkania broszurki pt. „ABC piłkarstwa”, których lektura powinna pomóc zgłębić arkaną sztuki footballowej, najpopularniejszej dyscypliny sportowej, uwielbianej przez setki milionów kibiców na całym świecie. Na zakończenie spotkania znakomitym gościom wręczono wiązanki kwiatów, a Antonii Piechniczek otrzymał dodatkowo plakat ze swoją podobizną zmyślnie wykonany przez Henryka Peringera, wychowawcę MOW, prywatnie, artystę plastyka.

Należy mieć nadzieję, że spotkanie to zaowocuje powstaniem chociaż jednej, dobrze grającej jedynastki, która przyniesie chlubę jaworzańskiemu MOW. A trenerowi Antoniemu Piechniczekowi dziękujemy za dedykację dla czytelników naszego miesięcznika.

F.K. Szpók

*Czytelniku „Echo” Jaworza
z serdecznością
A. Piechniczek*

XVII Sesja Rady Gminy w Jaworzu

Zwołana na dzień 16.02.1996 r. na godz. 13⁰⁰ zaingurowała prace lokalnego „parlamentu” z br. Na posiedzeniu sesji prócz 18 radnych, przedstawiciele władz gminy, przybyli również dyrektorzy jaworzańskich szkół oraz zainteresowani obradami mieszkańcy Jaworza. Przewodniczący Rady J. Pysz przywitał uczestników sesji i po omówieniu z radą spraw proceduralnych związanych z porządkiem obrad udzielił głosu wójtowi gminy, który złożył sprawozdanie z działalności zarządu oraz Urzędu Gminy za okres od ostatniej t.j. XVI Sesji R.G. w sprawach:

1. Przygotowanie siedmiu projektów uchwał pod obrady XVII sesji.
2. Dokonania Komisijnego losowania osób zgłoszonych przez mieszkańców Jaworza do prac związanych z obsługą Referendum.
3. Ustalenia stawki za podnajem gruntów gminnych.
4. Ustalenia stawek rozliczeniowych dla Komisariatu Policji za korzystanie z energii ciepłej.
5. Przygotowania rozliczenia imprez dobroczynnych t.j. Mikołaja dla dzieci z rodzin wielodzietnych i potrzebujących oraz opłatka dla potrzebujących i samotnych.

Wójt poinformował radę o przeprowadzonych kontrolach w gminie przez N.F.O.Ś i G.W. w Warszawie i W.F.O.Ś i G.W. w Bielsku-Białej w zakresie działalności finansowej związanej z budową koanalizacji ściekowej w Jaworzu.

Obie kontrole nie stwierdziły nieprawidłowości oraz nadużyć w działalności finansowej i sposobie prowadzonych przetargów w przedmiotowej sprawie, co pozwala liczyć na dotacje z tych instytucji państwowych na kontynuowanie budowy kanalizacji w Jaworzu.

W punkcie dot. prac RG przewodniczący zgłosił wniosek o odwołaniu p. Jana Muchy z Komisji Rolnictwa i Ochrony Środowiska z powodu działania na szkodę gminy oraz pozostawanie w sporze Sądowym z gminą Jaworze.

Rada 13 głosami za i 5 głosami wstrzymującymi się odwołała p. Jana Muchę z Komisji Rolnictwa i Ochrony Środowiska.

Po zakończeniu dyskusji i sporów w sprawach organizacyjnych R.G. przystąpiono do rozpatrywania i podejmowania uchwał:

- a) uchwalenie statutu gminy Jaworze
- b) uchwała o pożyczce z WFOS z WFos na zadania: Park Leśny w Jaworzu Dolnym, urządzenie i utrzymanie drzewostanu
- c) uchwała o dotacji z WFOS na zadanie: Park Leśny w Jaworzu Dolnym, urządzenie i utrzymanie drzewostanu
- d) zmiana w składzie komisji d/s współpracy krajowej i międzynarodowej. Z komisji na własną prośbę zrezygnował p. Paweł Stekla, zaś do komisji wszedł radny p. Paweł Lorek
- e) uchwała o nadanie medalu „Zasłużony dla Rozwoju Jaworza” dla:

- p.p. Małgorzaty Kobieli Gryczki
- p.p. Bogusława Krzemieńskiego
- p.p. Władysława Nikła
- p.p. Zbigniewa Putka
- p.p. Karola Szramka
- p.p. Edwarda Koniga

Za szczególny wkład pracy w przywróceniu samodzielności administracyjnej Jaworza, a później wydatne wspieranie samorządu lokalnego w rozwiązywaniu zadań, jakie przyjął na siebie. W sprawie tej uchwały Rada przeprowadziła tajne głosowanie nad każdą z kandydatur w wyniku czego medal przyznano:

- p.p. Małgożtracie Kobieli-Gryczce
- p.p. Władysławowi Nikłowi
- p.p. Zbigniewowi Putkowi

- d) uchwała w sprawie opłat za odprowadzanie ścieków przy pomocy urządzeń będących w zarządzie Przedsiębiorstwa Komunalnego „AQUA” S.A. w B-B. Ustala się stawkę w wysokości 2.50 zł za 1 m³ ścieków. Powyższa cena nie obejmuje amortyzacji.
- g) uchwała w sprawie zmiany kolegium redakcyjnego „Echo Jaworza”. Na własną prośbę ze składu kolegium redakcyjnego zrezygnował p. Piotr Bożek, a powołano radnego Mariana Zygmunta.

Przy omawianiu statutu R.G. zaszła konieczność powołania komisji do opracowania regulaminu Rady. Do opracowania pro-

jektu regulaminu powołano p.p. Annę Butkiewicz, Władysława Nikła oraz p. mec. K. Jaworską – radcę prawnego gminy.

W kolejnym punkcie obrad radni i goście zgłaszali swoje wnioski i zapytanie w sprawach:

- radny Urbaniak w sprawie niezwłocznego podjęcia działań o likwidację wszelkich zatorów, blokad i przeszkód zalegających na drogach głównych i lokalnych w naszej gminie.
- radny Nikiel w sprawie zakupu materiałów dot. prowadzenia gospodarki finansowej gmin dla potrzeb Zarządu, Komisji Budżetowej, i Komisji Rewizyjnej.
- radny Wierzbicki – zadysponować kwotę 15 tys. zł na prace związane z remontem Ośrodka Zdrowia w Jaworzu. Rada zaaprobowwała wnioski.
- radny Galocz – powołać zespół który się zajmie kanalizacją i wyceną mienia gminnego. W skład zespołu weszli radni Rabszowski, Golocz, Rusin
- radny Pilch – w sprawie składania w terminie możliwie krótkim sprawozdań z odbytych imprez.
- radny Urbaniak – w sprawie składania kwartalnych sprawozdań z działalności Komisji problemowych R.G.
- p. Zdzisław Niemczyk – dlaczego o 100% podniesiono czynsz za mieszkania komunalne? Odpowiedź wójta – dotychczasowy czynsz był tak niski, że nie wystarczał na prowadzenie nawet małych remontów w mieszkaniach i budynkach komunalnych, które wymagają obecnie poważnych remontów i nakładów.

Na zakończenie obrad przew. Rady poinformował, że interpelacje można składać na piśmie w sekretariacie Rady i podziękował za uczestnictwo w sesji.

M. Zygmunt

Informacje Urzędu Gminy w Jaworzu

Informujemy, że został ogłoszony przetarg ograniczony na wykonanie sieci wodociągowej wraz z przyłączeniami przy ul. Kolonia Dolna i w Jaworzu Średnim. Ogłoszenie przetargu nastąpiło na łamach Trybuny Śląskiej oraz na tablicach informacyjnych Urzędu Gminy.

+

SPROSTOWANIE

W numerze Nr 48 Echa Jaworza przedrukowaliśmy fragmenty uchwały Nr XVI/117/95 z dnia 29.12.1995 w sprawie podatku od środków transportu. W relacji zabrakło fragmentu dotyczącego zniżek przysługujących płatnikom podatku. Przepraszając zainteresowanych informujemy, że Rada Gminy w Jaworzu obniża roczną stawkę podatku o 30% dla posiadaczy samochodów osobowych przystosowanych do eksploatacji przy użyciu benzyny bezołowiowej lub gazu. Fakt ten winien być potwierdzony w dowodzie rejestracyjnym. Osoby nie posiadające takiego wpisu w dowodzie rejestracyjnym muszą przedłożyć zaświadczenie z przeglądu technicznego potwierdzające ten fakt.

Redakcja

+

Urząd Gminy w Jaworzu informuje producentów rolnych, że na terenie woj. bielskiego, zgodnie z ideą Wojewody bielskiego planuje się utworzenie profesjonalnego rynku hurtowego artykułów rolno-spożywczych – Beskidzkiej Giełdy Hurtowej.

Dokładne informacje na ten temat można uzyskać w Wydziale Rolnictwa i Infrastruktury Wsi Urzędu Wojewódzkiego w Bielsku-Białej, tel. 136-342.

+

Przypominamy wszystkim MIESZKANCOM, WŁASCICIELOM działek, użytków rolnych GMINY JAWORZE, że spalanie wszelkich odpadów na powierzchni ziemi, a także wypalanie roślinności na łąkach, pastwiskach, nieużytkach, rowach, pasach przydrożnych, szlakach kolejowych, w strefie orzeretów lub trzećin jest **niezadowolone**. Kto narusza przepisy:

- art. 56 ustawy z dn. 31 stycznia 1980 r. o ochronie i kształtowaniu środowiska (jednolity tekst – Dz. U. Nr 49 z 1994 r., poz. 196) art. 45 ustawy z dn. 16 października 1991 r. o ochronie przyrody (Dz. U. Nr 114, poz. 492) **podlega karze aresztu albo grzywny.** (Dz. u. Nr 114, po. 492, art. 59.)

ŚWIAT JEST MAŁY

Często słyszy się pytania, co też porabia były wójt gminy, p. Paweł Mularz, że go nigdzie nie widać. Do zbiorów monograficznych otrzymaliśmy od p. Piotra Jaworskiego fragment Dziennika Związkowego Polonii Amerykańskiej w Chicago (nr 1/96), z treścią którego pragniemy podzielić się z zainteresowanymi czytelnikami. W artykule Sulkowski-Bierezin pt. „W Chicago można spotkać nie tylko himalaistów, ale i Himalaje” sporo napisano o p. Pawle Mularzu i jego alpinistycznych osiągnięciach, co niniejszym prezentujemy.

**Wspinaczka stromą ścianą lodową
na południowym filarze
Nanga Parbat
(wyprawa zimowa w 1988/89)**

Paweł Mularz, alpinista i himalaista z Krakowa wspina się od 73 roku, by wkrótce zrobić sporo pierwszych przejść – zarówno letnich, jak i zimowych – w Tatrach. W Alpach zaczął się wspinać już po dwóch latach; najpierw w bawarskich, potem we francuskich (był tam 9 razy), a następnie we włoskich i szwajcarskich. Ma w swoim dorobku alpinistycznym filar Bonattiego na Petit Dru, drogę Major na wschodniej ścianie Mont Blanc i drogę na Grand Capucin (również Bonattiego). Na dwa lata przed letnią wyprawą na Nanga Parbat brał udział w wyprawach na dwa dziewicze siedmiotysięczniki Batura III i Batura IV w Karakorum. W 84 przetraversował wraz z Eugeniuszem Chrobakiem inny 7-tysięcznik – Pik Komunizmu – w Pamirze. W 88 – powtórzył drogę na Nanga Parbat zimą.

W Stanach Zjednoczonych jest od stycznia 95 roku na specjalnych, sponzorowanych przez Kongres USA, studiach ekonomicznych dla pracowników administracji rządowej i samorządowej. Był bo-

wiem przez trzy lata (od 91 do 94) wójtem podbeskidzkiej gminy Jaworze.

Z „Judźmi gór” zwąchał się szybko i w listopadzie w galerii Kenara był już z nami i opowiadał o wyprawie na Nanga Parbat. Opowiadał tak – ilustrując to, co mówił, wspaniałymi przeżroczami (a jakże!) – że nie wiadomo kiedy i jak minęły dwie godziny.

Niestety, nie da się powtórzyć ulotnego nastroju takiego spotkania, ani żywej relacji człowieka, który to wszystko przeżył. Nie bez znaczenia jest też fakt, że Paweł Mularz pisze wiersze, więc w przeżywaniu przez niego górskiej przygody ma swój udział także poezja (oswajanie i afirmacja?)

Od siebie dodajemy, że dzięki ówczesnemu wójtowi, p. Pawłowi Mularzowi, dzieci szkolne z Jaworza miały również możliwość zapoznania się z przeżyciami związanymi z alpinistycznymi wyprawami na trzygodzinnym spotkaniu połączonym z wyświetlaniem przeżroczy i prezentują sprzętu alpinistycznego.

**Gminna Biblioteka Publiczna
w Jaworzu**

Z życia Koła Gospodyń w Jaworzu Dolnym

18 stycznia 1996 r. członkinie KGW wzięły udział w spotkaniu opłatkowym w Domu Strażaka. 50 uczestniczek miło spędziło kilka godzin – składając sobie wzajemnie życzenia noworoczne. Z zainteresowaniem wysłuchano opowieści kol. Stanisławy Duraj o zwyczajach świątecznych w różnych regionach Polski. Spotka-

nie urozmaicił występ niezawodnego zespołu „Starzy Przyjaciele”. Przy smacznym posiłku miło upłynął czas. Przewodnicząca balu śląskiego, zaplanowanego na „ostatki” (17 luty 1996 r.), kol. Frydzia Tyrna, ustaliła szczegóły organizacji tej, tradycyjnej już, zabawy, która nadspodziewanie się udała. Sala była pełna, a uczestnicy bardzo zadowoleni. Była dobra orkiestra, loteria fantowa, kotyliny i inne miłe detale. Za rok spotkamy się znowu na takich imprezach. Naprawdę warto!

Maria Kuś
Fot. **Jadwiga Roik**

Rok 1995 w Gminnej Bibliotece Publicznej w Jaworzu

W roku 1995 biblioteka została przeniesiona wewnątrz budynku administracyjnego z I piętra na parter do pomieszczenia po byłej centrali telefonicznej, o czym informowaliśmy w „Echu Jaworza” nr 41/42 z 1995 r. Przeprowadzka spowodowała zamknięcie biblioteki przez okres jednego miesiąca.

W roku 1995 księgozbiór zwiększył się o 298 tomów, na co składa się:

- zakup z fund. Urz. Gm. 224 szt.
- dary 66 szt.

- inne (za zgubione i depozyt wieczysty z Bibl. Wojewódzkiej 8 szt. Z księgozbioru wycofano natomiast 1303 tomy, których wartość w złotych wynosi 29.50. Były to książki zdeaktualizowane i zniszczone.

Czytelników w roku 1995 było 570

- w tym: do lat 15 – 96
- od 16 do 19 – 150
- od 22 do 29 – 68
- powyżej 30 lat – 256

Wypożyczono na zewnątrz 7490 tomów
w tym: literatura piękna dla dzieci – 982
literatura piękna dla dorosłych – 5522
literatura popularno-naukowa – 986
Z czytelni na miejscu skorzystało 638 osób
którzy przeglądali: 1329 czasopism
i czerpali potrzebne wiadomości z 232 książek

Biblioteka czynna jest jak zawsze:
w poniedziałki, środy i piątki od 17⁰⁰–20⁰⁰
we wtorki i czwartki od 10⁰⁰–14⁰⁰

Zapraszamy!

BOJKI STAREGO BACY

Sprzedaż wrzontku

Baca, tyń z holi Bułkowej, miał zgodena sprzedaż wrzontku w swojej bacowce. Pewnego razu idzie wyciecka na Przegibek i pyto:

- Baco, a wrzontek mocie?
- Ady mom, ino zimny.

Na holi

Pikno pogoda, słuńcecko wysoko na niebie, ciepluško. Na holi siedzi bacwa w kożuchu, pyko se fajecke. Przechodzą turyści i pytają zdziwiyni:

- Baco, a nie goronco wom?
- Niy.
- Anie zimno wom?
- Niy.
- Hm, a jako wom?
- Franek.

Folklor

Juhas stoi przed bacowkom i strasnie spiwo. Bacwa podchodzi do niego i godo:

- Jantek, cogo sie drzes?
- Baco ady to nie drzes jino Folklor.

Prorok

Na Holi Krawcowej siedzi sobie bacwa na gałynzi buka i jóm piłuje. Psiechodzi jakisik turysta ji mu gogo:

- Baco, ady spadniecie.
- E! nie spadnym – godze gazda i piłuje dalij, nagle gałaz sie złamała, bacwa spod i mrcy do siebie:
- Cy to jaki prorok, cy co?

Cymu gazda godoł cicho

Gorol wiezie fure siana. Nagle zatrzymuje go strażnik Żywieckiego Parku Krajobrazowego i sie pyto:

- Gazdo! Co to wieziecie?
- Siano – godo po cichu gazda.
- Cymu tak po cichu godocie? – pyto.
- Zeby koń nie usłysol – pedziol gazda.

Smutna refleksjo

Gazda siedzi nad rzyckom i piera kota. Turyści idom kole niego i pytajom sie:

- Gazdo, co to robicie?
- Ady pierym kota.
- Przeca kota sie nie pierie!
- Oj, pierie, pierie!

Wracajom po paru godzinak, partrzom i widzom, ze bacwa place, a zdechnienty kot leży kole niego.

- Gazdo, przeca my wom godali, ze sie kota nie pierie....
- Eee, pierie, pierie – wypolil gazda – inosie nie wykryncio.

Wybrały Ania i Basia Szpok

Ochotnicza Straż Pożarna w Jaworzu składa podziękowania mieszkańcom Jaworza oraz przyjeźdnym za złożone za kalendarz datki. Informujemy, że zebrane pieniądze zostały przeznaczone na zakup okien do Domu Strzaka za łączną kwotę 6000 złotych (60.000.000).

Zarząd OSP

W 110 rocznicę powstania

Z dziejów Macierzy Szkolnej dla Ks. Cieszyńskiego

W broszurze pt. „Ziemia Cieszyńska...”, wydanej w roku 1947 w Cieszynie, prof. Franciszek Popiołek, wybitny znawca problematyki historycznej Śląska, w artykule „Macierz Szkolna Ziemi Cieszyńskiej, jej powstanie i działalność” napisał: „Macierz wstrzymała germanizację Śląska Cieszyńskiego, wychowała inteligencję rodzimą i odzyskała dla polskości Śląsk Cieszyński. Dokonała tego wielkiego dzieła w ciągu zaledwie kilkudziesięciu lat swego istnienia. W czasie jej powstania stan we wszystkich tych kierunkach był rozpaczyliwy, prawie beznadziejny. Po wsiach szkół naprawdę polskich nie było wcale...”

Ludność polska na Śląsku, po wsiach nie była uświadomiona o swej przynależności narodowej, bo któż miał jej to powiedzieć, zwłaszcza w czasie, gdy państwa polskiego nie było?.....

W II połowie XIX stulecia, wobec nasilających się prądów germanizacyjnych, zachodziła pilna potrzeba dawania im oporu

poprzez budzenie i podtrzymywanie polskiego ducha narodowego, wielowiekowej rozłąki z ojczystym krajem, głęboko zakorzenionego wśród ludności cieszyńskiej. W tym trydnym okresie dziejowym znalazła się garstka polskiej inteligencji na czele z wielkim i ofiarnym budzicielem ludu śląskiego – Pawłem Stalmachem – synem biednego wyrobnika, który wraz z dr Cinciałą i dr Kluckim założył pierwsze polskie pismo w Cieszyń-

skiem – „Tygodnik Cieszyński”, nazwane później „Gwiazdką Cieszyńską”, która postanowiła stworzyć towarzystwo mające na celu walkę o prawa narodowe tutejszej ludności. Od zamiaru przystąpiło do czynu.

W pamiętnym dniu 9 listopada 1885 roku, w lokalu Czytelni Ludowej w Cieszynie, będącego jednocześnie siedzibą redakcji „Gwiazdki” i mieszkaniem jej „naczelnego” Pawła Stalmacha, z jego własnej inicjatywy zebrało się grono czołowych działaczy polskości: ks. Ignacy Świeży, dr Józef Fiszer, dr Jan Michejda, Andrzej Kotuła, Andrzej Bardoń, dr Joachim Klejberg, ks. Jan Sikora, Ks. Antoni Puzoń, Andrzej Brzeski, Jan Sztwiertnia i Franciszek Haftar. Na spotkaniu zapadło postanowienie o powołaniu do życia stowarzyszenia pod nazwą – Macierz Szkolna dla Księstwa Cieszyńskiego. O głównych jego założeniach mowa jest w przyjętym statucie: „Celem Towarzystwa jest zakładanie i utrzymanie szkół średnich, fachowych i ludowych, tudzież ochronek z polskim językiem wykładowym w obrębie Księstwa Cieszyńskiego, dopóki założenia takowych kosztem publicznym uzyskać nie można”. Nic dodać, nic ująć.

Zarząd „Macierzy”, kierowany przez prezesa Stalmacha, rozpoczął długofalową akcję gromadzenia funduszy na te zubożone. Patriotyczne apele, odezwy i artykuły prezesa pobudzają opinię publiczną do składania datków. Spływały one z całej Europy. Po dziesięciu latach żmudnych zabiegów ofiarny wysiłek został uwieńczony zwycięstwem. Oto bowiem 10 października 1895 roku 95

uczestników dwóch pierwszych klas nowootwartego gimnazjum polskiego rozpoczęło swój pierwszy rok szkolny. Wielki entuzjazm i nadzieja ogarnęła wszystkich Polaków. Strzelano na wiwat z moździerz, na wzgórzach koło Cieszyna rozpalano ogniska, zorganizowano uroczyste koncerty i spotkania.

Cieszyński poeta i pedagog Jan Kubisz zapisał wtedy w swym pamiętniku „W dzień otwarcia jedna radość targnęła ludem polskim na Śląsku, całym ludem wszędy i wzdłuż. Kto mógł śpieszył na otwarcie. Ludzie padali sobie na ulicy w objęcia i łzami, jak niebieską rosą skrapiali jeden drugiego ku życiu lepszemu jutra, ku życiu w jaśniejszą dal. Była to radość, jak gdyby po długiej, mroźnej zimie nareszcie słońce majowe Zaświeci, jak gdyby po długiej rozłące drogie dusze się znajdują”.

Na początku istniały duże kłopoty ze skompletowaniem grona nauczycielskiego, co było oczywiste. Część profesorów pozyskano z Galicji, a dyrektorem mianowano prof. Piotra Paryłaka ze Lwowa. Nie dożył urzeczywistnienia tego wielkiego dzieła „Macierzy”, i swego marzenia Paweł Stalmach. Zmarł w listopadzie 1891 roku, a prezesurę po nim objął ks. Ignacy Świeży. Następnie działacze towarzystwa rozpoczęli kampanię na rzecz upaństwowienia gimnazjum, by zyskać państwowe fundusze na jego prowadzenie, jak że własnych, zbiorowych permanentnie brakowało. Spełnienie tych dążeń nastąpiło w roku 1903, w podniosłym momencie opuszczania murów szkolnych przez pierwszych jej 19 ansolwentów.

Działalność „Macierzy” skupia się kolejno na uruchomieniu polskiej szkoły ludowej, czemu sprzeciwiają się władze austriackie.

Do walki stają także rodzice. Ostatecznie otwarto tę szkołę w 1900 roku, a później zaczęto je zakładać po wsiach. I wtedy powstał nowy problem, który trzeba było czym prędzej rozwiązać. Coraz bardziej daje się we znaki brak polskich nauczycieli. Stąd intensywne starania towarzystwa o utworzenie własnego seminarium nauczycielskiego. W 1904 roku władze zgodziły się na otwarcie polskich paralelek przy niemieckim seminarium nauczycielskim od roku 1904.

Takie rozwiązanie Polakom nie odpowiadało, i stąd budowa własnego seminarium w pobliskim Bobrku, które przyjęło pierwszych uczniów 1 września 1911 roku. Był to wielki sukces oraz wyższy etap walki o polskość tej ziemi.

Miara dokonań „Macierzy.. w dziedzinie rozwoju szkolnictwa polskiego jest ogromna. Oto parę przykładów – w roku 1903 zorganizowano tzw. kursy uzupełniające dla dziewcząt, od 15 września 1909 roku rozpoczyna naukę pierwsza koedukacyjna szkoła wydziałowa, dla kształcenia polskiej młodzieży rzemieślniczej utworzono dla niej prywatną szkołę przemysłową, I wojna światowa przeszkodziła w otwarciu szkoły handlowej, ale stało się to 1 października 1918 roku, gdy zaświtała jutrzienka swobody. Dorobek towarzystwa we wszystkich sferach działania jest imponujący. W 1914 roku skupia ono 71 kół terenowych, zrzeszających 5.144 aktywnych członków. Prowadzi 13 ochronek, 10 szkół ludowych, 1 szkołę wydziałową, 3 szkoły średnie i 2 przemysłowe oraz 2 bursy, 68 bibliotek z 16.494 książkami... Organizowane są czytelnice, zespoły teatralne i chóry, odczyty, wieczornice uroczyste i okolicznościowe obchody...

Ale niepodległość, tak długo i z nadzieją oczekiwana przez żywił polski, na Ziemi Cieszyńskiej rodzi się w mękach. Najpierw radosne dni rozbrajania Austriaków i tworzenia zrębów nowej władzy polskiej, potem trwożliwy czas wojny z Czechami, a wreszcie gorzka decyzja Rady Ambasadorów dzielącej Śląsk Cieszyński wbrew etnicznym prawdom na dwie części. W ślad za tym ze

cd ze str 1

nymi, wielobarwnymi girlandami, chorągiewkami i reklamami sponsorów. Trasy były dość łatwe, a widzowie obserwujący imprezę mieli pełną możliwość oglądania zaciętej walki zawodników na całej trasie, od startu po metę.

W wieczornym „Biegu Romantycznym” przy pochodniach rozgrywanym na dystansie 2,5 km, wzięło udział 23 startujących, w tym wielu zawodników, którzy uczestniczyli w Biegu Głównym, ale też wielu, którzy po raz pierwszy przypieili do swych butów narty. Do tej grupy zaliczyć mogliśmy wójta naszej gminy, Czesława Wierzbickiego, który trasę pokonał dwoma stylami: „pionowym” i „poziomym” i mimo nieznacznych problemów na metę przybył jeszcze przed świtem.

Dla uczestników imprezy organizatorzy przygotowali dyplomy, puchary i cenne nagrody, które ufundowane zostały przez liczne grono sponsorów od lat wspierających nasz samorząd lokalny w zakresie rekreacji i sportu.

Jak w latach poprzednich, tak i w tym roku ten wielki trud organizacyjny przyjęli na siebie pracownicy GOKiR, członkowie Komisji Sportu i Rekreacji, pracownicy UG oraz młodzież szkół ponadpodstawowych mieszkająca w Jaworzu – chwała im za to.

Dzięki Waszemu wysiłkowi o Jaworzu mówi się w radio, telewizji zarówno lokalnej jak i ogólnopolskiej. Dzięki Waszym działaniom Jaworze staje się znane i popularne nie tylko w naszym województwie, ale również w całym kraju, a nawet poza jego granicami.

Dziękujemy i prosimy o jeszcze.

Tekst: Marian Zygmunt

Foto: Jadwiga Roik

Lista wyników biegów

Gr I dziewczęta dyst 300 m, r. 89 i młodsze

1. Ola Szyga
2. Beata Kłyś
3. Marta Rabaszkowska

Gr. I chłopcy dyst. 300 m, r. 89 i młodszy

1. Andrzej Kochanowski
2. Krzysztof Ciasto
3. Beniamin Janik

Gr. II dziewczęta dyst. 1500 m, r. 88-87

1. Agnieszka Jarecka
2. Iwona Bieleśz
3. Katarzyna Kłyś

Gr. II chłopcy dys. 1500 m, r. 88-87

1. Maciej Dadej
2. Marcin Kliś
3. Jan Grzempa

Gr. III dziewczęta dyst. 1500 m, r. 86-85

1. Elżbieta Dudek
2. Katarzyna Kochanowska
3. Marzena Gąza

Gr. III chłopcy, dyst. 1500 m, r. 86-85

1. Michał Hrynik
2. Józef Hrynik
3. Sebastian Ciasto

Gr. IV dziewczęta, dys. 2000 m, r. 84-83

1. Katarzyna Oleszko
2. Katarzyna Hrynik
3. Martyna Michalak

Gr. IV chłopcy, dyst. 2000 m, r. 84-83

1. Krzysztof Dybczyński
2. Miachł Janik
3. Marcin Boratyński

Gr. V dziewczęta, dyst. 3000 m r. 82-81

1. Ewelina Dybczyńska
2. Anna Motyka
3. Justyna Putek

Gr. V chłopcy, dyst. 3000 m, r. 82-81

1. Tomasz Żyrek
Sebastian Harzelbusz
2. Lukasz Sobel
3. Sylwester Byrek

Gr. VI chłopcy, dyst 5000 m, r. 80-78

1. Marek Karczmarzyk
2. Robert Małyjurek
3. Artur Kukuczka

Klasyfikacja generalna biegu głównego dystans 25 km.

- Kobiety: Kl. I 18-29 l. – 1. Maria Naglik
2. Maria Bujak - Przechlebie
3. Wiesława Stańco - Zwardoń
- Kobiety: Kl. II 30-39 l. – 1. Grażyna Jarecka
2. Alicja Banasiak - Bielsko-Biała
3. Sylwia Kuś - Przechlebie
- Mężczyźni kl. I 18-29 lat – 1. Henryk Gazurek - Katowice
2. Damian Ciborowski - Zakopane
3. Krzysztof Kubiesa - Glinka
- Mężczyźni kl. II 30-39 lat – 1. Jacek Hrynik - Ustroń
2. Andrzej Rak
3. Stanisław Urbański
- Mężczyźni kl. III 40-49 lat – 1. Zbigniew Hrynik - MKS Pogórze
2. Jan Kliś - Jaworze
3. Jerzy Mika - Orion Krapkowice

Gminny Ośrodek Kultury i Rekreacji w Jaworzu, ul. Cieszyńska 363

przyjmuje zapisy na:

- **AEROBIC** dla młodzieży i dorosłych. Zajęcia łączące elementy gimnastyki rekreacyjnej z muzyką pomogą Państwu utrzymać dobrą kondycję, zachować figurę i miło spędzić czas. Zapraszamy w **poniedziałki godz. 18⁰⁰-20⁰⁰**. Miesięczna odpłatność (8 godz. zajęć) – 20 zł.
- **KÓŁKO PLASTYCZNE** – dla dzieci i młodzieży. Jeśli widzicie, że Wasze dziecko posiada choć niewielkie zdolności plastyczne nie pozwólcie by je zmarnowało, pozwólcie mu się rozwijać pod okiem specjalisty. Jeżeli chcecie nauczyć się rysować, malować, rzeźbić, chcecie by wasze prace były prezentowane na wystawach przyjdźcie do nas. Zapraszamy. Zajęcia odbywają się w dwu grupach: we **wtorki w SP 1 w Jaworzu Dolnym, godz. 15⁰⁰-16³⁰**, w **czwartki w Ośrodku Kultury, godz. 16³⁰-18⁰⁰** Miesięczna odpłatność wynosi 10 zł.
- **KÓŁKO POETYCKIE**. Nic tak nie rozwija wrażliwości, wyobraźni i sprawności wyrażania własnych stanów i myśli jak poezja. Obcowanie z poezją i własna twórczość pozwolą Ci lepiej poznać Siebie i otaczający Cię świat i dadzą Ci możliwość w pełni swobodnego artykułowania tego co czujesz, myślisz, chciałbyś przekazać innym. Zapraszamy w **soboty, godz. 9⁰⁰-12⁰⁰** GOKiR. Miesięczna odpłatność wynosi 10 zł.

Ponadto informujemy w miarę wolnych godzin istnieje możliwość wynajęcia pomieszczeń i sal Gminnego Ośrodka Kultury i Rekreacji na nieduże imprezy okolicznościowe, spotkania rodzinne, konferencje, szkolenia, spotkania promocyjne. Szczegółowe informacje uzyskają Państwo pod numerem tel. 172-534 lub w budynku GOKiR.

Mężczyźni kl. IV 50-59 lat – 1. Paweł Gorzałka
2. Korneliusz Legierski - Koniaków
3. Eugeniusz Dzida

Mężczyźni kl. V – 1. Jarzy Kasprowicz - Gdynia
60 lat i więcej 2. Bolesław Mroziński - Baca Radziechowy
3. Roman Szczotka - Górki Wielkie

„Bieg Romantyczny” dystans 2500 m

Kobiety: – 1. Alicja Banasik
2. Anna Sikora

Mężczyźni: – 1. Jan Lacek
2. Jan Kliś
3. Gerard Naściszewski

LISTA SPONSORÓW

V Narciarskiego Biegu JAWORZA '96

1. TECHMEX S.A. – Bielsko-Biała ul. Partyzantów 71
2. Śląska Wytwórnia Wódek Gatunkowych – Bielsko-Biała ul. Karpacka 11
3. Rafineria Czechowice – Czechowice-Dziedzice ul. Łukasiewicza 2
4. AUTOTAK Euro American Konsorcjum Sp. z o.o. – Bielsko-Biała ul. Legionów 81
5. PKO BP – Bielsko-Biała ul. 11-Listopada
6. WARTA Towarzystwo Ubezpieczeń i Reasekuracji – Bielsko-Biała ul. Ks. Stojalowskiego 44
7. NAWRATRONIK S.C. – Bielsko-Biała ul. Rynek 10
8. MIBO INTERNATIONAL – Bytom ul. Gen. G. Roweckiego 7
9. ROTTEFELLA MGB alpina – Warszawa ul. Konarskiego 10
10. EL-JOT Sp. z o.o. – Bielsko-Biała ul. Szlachecka 1
11. BRAWA – Katowice-Polesie ul. Marzanny 26
12. AWATAR S.C. – Warszawa ul. Migdałowa 1
13. ROKO S.C. – Jasienica
14. FIRMA DUO – Mazańcowice 11
15. Przedsiębiorstwo Handlowe DIM S.C. – Bielsko-Biała ul. Katowicka 80
16. DE LONGHI – Warszawa
17. Dr. Oetker Sp. z o.o. – Gdańsk-Oliwa ul. Adm. Dimana 14/15
18. STAR FOODS – Sosnowiec ul. Ptasia 3
19. Sportimex – Warszawa ul. Skrońskiego 810
20. OPTIMUS-SEKO – Bielsko-Biała ul. Jutrzenki 20
21. SUREX INTERNATIONAL – Bielsko-Biała ul. Źródłana 44a
22. Firma PETROMARK – Jasienica
23. Z.P.U.H „Halszka” – Jasienica ul. Liliowa 34
24. Zakład Konfekcyjny „Konfexpol” S.C. – Jaworze Dolne 194/1 ul. Cieszyńska
25. Procter-Gamble – Warszawa ul. Zabramcka 20
26. Summit Sport Sp. z o.o. – Chorzów WPKiW (Ośrodek Harcerski)
27. Hurtownia „BEM” – Bielsko-Biała ul. Krakowska 27
28. Radio „DELTA”
29. Dziennik Zachodni

Niech żyje bal

W ostatnią styczniową sobotę Gminny Ośrodek Kultury i Rekreacji w Jaworzu miał zaszczyt gościć u siebie dzieci z Jaworza, Jasienicy i Bielska na Wielkim Balu Przebierańców. Na uczestników czekała masa atrakcyjnych nagród, konkursów i zabaw. Pierwsi przybyli nieśmiało wchodzili na salę, ale gdy zaczęli pojawiać się kolejni przebierańcy zabawa rozpoczęła się na dobre. Na parkiecie mieliśmy tańczące biedronki, myśliwego, myszkę, cyganek, bezdomnego z obowiązkowym pudełkiem na drobne datki, ducha i wiele innych przedziwnych postaci. W blasku kolorowych świateł rozegrano niezliczoną ilość konkursów, w których każdy uczestnik za prawdziwe sportową rywalizację otrzymywał nagrodę. Aby zachęcić do tańca członkowie KTT „Step” dali dwa pokazy, które nagrodzone zostały gorącymi oklaskami. Kulminacyjnym punktem zabawy były wybory najciekawszych i najładniejszych strojów. Sześciuosobowe jury wybrane spośród rodziców wytypowało finałową siódemkę, ta zaś zaprezentowała się przed wymagającym jury, w którego skład wchodziłi wszyscy uczestnicy balu. Największą owację otrzymała niespełna trzyletnia Daria z Bielska-Białej, która wystąpiła w przebraniu biedronki. Daria została królową balu, otrzymała koronę i „zgarnęła” główną nagrodę – super Walkmana firmy Grundig, który podobnie jak większość nagród ufundowany został przez firmę I&K Wiśniewscy. Mając nadzieję, że wszyscy dobrze się bawili dziękuję uczestnikom za przybycie i zapraszam na kolejną wspólną zabawę.

Serdecznie dziękuję sponsorom:

– Kazimierzowi Wiśniewskiemu, I&K Wiśniewscy, Meble
– Markowi Mendrochowi, Cieszyńskie Centrum Sztuki Filmowej „Piast”,
Dziękuję też: Danucie Górnej, Rafałowi i Mateuszowi Michalskim oraz wszystkim dzieciom z pobliskich bloków za pomoc w organizacji balu.

(TZ)

Bal

Dzieci były uradowane:

książniczki,
wampiry,
Indianki,

Wszyscy bawili się w kółeczku:

kaczuszki,
małpy,
damy.

Każdy był roześmiany:

lisy,
skowronki,
bałwany.

Julia Borecka lat 8

Bal

Niedawno na balu w tęczowym świetle Czerwony Kapturek przyniósł babci swe serce.

Szybko wesoly bal wkroczył w śmieszne maski

A kiedy przyszedł czas na konkursy, Śmieszny świat szkolnych zabaw Zaczął się bujać na kolorowych falach. Kiedy tańczyć zaczęłam z bliźniaczką Wspaniały bal dla mnie zaczął się raz jeszcze.

Twona Wojciechowska lat 10

Wirusowe zapalenie wątroby typu "B"

Choroby wątroby mają swoją specyfikę, w dużym stopniu zależą od wieku. Istnieją jednak jednostki chorobowe stanowiące podobny problem u dzieci i u pacjentów dorosłych – są to wirusowe zapalenia wątroby.

Ponad 200 tys. osób umiera co roku na świecie z powodu następstw zakażenia wirusowym zapaleniem wątroby typu "B", są to przewlekłe zapalenia wątroby, marskość i rak wątroby.

W Polsce odnotowuje się rocznie około 42 tysiące nowych zachorowań na wszystkie typy wirusowego zapalenia wątroby, z czego na wzv typu "B" przypada 18 tysięcy. W województwie bielskim w r. 1994 zanotowano ogółem 842 zachorowania, w tym 261 typu "B".

Na przewlekłe zapalenie wątroby choruje 10% zakażonych żółtaczką wszczepioną. U części pacjentów przechodzi ona w marskość wątroby.

Wzr typu "B" powoduje także powstanie pierwotnego raka wątroby, wychodzącego z jej komórek.

Następstwa po przebyciu wirusowego zapalenia wątroby rozwijają się w różnym czasie, istnieją także przypadki, w których marskość wątroby pojawia się już po roku, ale może się pojawić w czasie znacznie odleglejszym np. po 10-15 latach.

Rocznie z powodu następstw wirusowego zapalenia wątroby w kraju umiera około 1-1,5 tysiąca osób. Ocenia się, że około 0,5 mln Polaków jest przewlekłe zakażonych wirusem typu "B". Pracownicy służby zdrowia stanowią najbardziej narażoną grupę społeczeństwa na zakażenie wzv typu "B" a następnie takie grupy chorych, które wymagają transfuzji krwi, zabiegów – operacji, hemodializy, transplantacji narządów.

Od dawna wiadomo, że najczęściej do zakażenia dochodzi w trakcie zabiegów związanych z przerwaniem ciągłości skóry lub śluzówek, w trakcie pobytu w placówkach zdrowia. Mimo tej wiedzy zakażenia jatrogenne, wewnątrzszpitalne są nadal częstsze niż inne źródła zakażenia.

Struktura wirusa, jego zdolność przeżycia w określonych warunkach, drogi przenoszenia zakażenia, okres wylegania choroby itp. są znane od kilkudziesięciu lat i wyznaczają drogę skutecznej profilaktyki, na którą składają się: stosowanie sprzętu jednorazowego użytku, prawidłowa sterylizacja, prawidłowe postępowanie z krwią i ze sprzętem użytym i materiałem zakaźnym oraz postępowanie zgodne z zasadami higieny, a nade wszystko uodpornienie całej populacji ludzkiej poprzez szczepienia.

Miliony osób na świecie zostały już zaszczepione przeciwko wzv typu "B", w Polsce tysiące i nie odnotowano doniesień o jakichkolwiek poważnych objawach ubocznych, występujących po tej szczepiace.

Okres niedoceniańca znaczną przewlekłych zapaleń wątroby należy już do odległej przeszłości. Obecnie posiadamy bardzo rozległą wiedzę na temat choroby i z wiedzy tej potrafimy w odpowiedni sposób korzystać.

Zapalenie wątroby typu "B" jest niewątpliwie chorobą zakaźną, jednak z powodu swojego dużego zasięgu i następstw stanowi domenę zainteresowania wszystkich dyscyplin medycznych, w związku z czym należy żywić nadzieję, że dzięki współpracy zespołów lekarskich, pielęgniarskich, pracowników laboratoriów, a nade wszystko służby sanitarno-epidemiologicznej w ciągu najbliższych lat przestanie przybywać chorych z przewlekłym zapaleniem wątroby, wywołanym zakażeniem wirusem typu "B".

Lek. med. Leopold Richert
Specjalista II° stopnia z chorób zakaźnych
Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny
Były długoletni st. asystent oddziału
zakaźnego Szpitala No I w Bielsku-Białej,
Wychowawca wielu pokoleń pielęgniarek.

„Kalendarz Beskidzki” anno domini 1996

Kalendarze od dawien dawna cieszyły się wielkim zainteresowaniem ze względu na ich ciekawą tematykę, jak i bogatą szatę graficzną. I tak już pozostało po dzień dzisiejszy. Na Podbeskidziu ukazuje się ich obecnie kilka. Za najszacowniejszy można uznać „Kalendarz Beskidzki”, którego rocznik XXXVII dopiero co ujrzał światło dzienne, gdyż swą problematyką obejmuje cały region, w przeciwieństwie do innych tego rodzaju wydawnictw, zawężonych do swych subregionów. Aby zachęcić naszych Szanownych Czytelników do sięgnięcia po to bogate kompendium wiedzy – dawnej i współczesnej Ziemi Bielsko-Bialskiej przypomnę po krótko jego treść.

Jak to zwykle bywa na wstępie wydawca – Towarzystwo Miłośników Ziemi Bielsko-Bialskiej – przekazuje „Wszystkim Czytelnikom „Kalendarza Beskidzkiego”. Współpracownikom i Sympatykom TMZBB Najlepsze Życzenia Noworoczne”, które wspiera nastrojowy wiersz wybitnego poety bielskiego Stanisława Goli pt. „Wigilia beskidzka”; którego pierwszą z pięciu strofek przytoczę:

Płynie Beskidem kołęda beskidzka

Noc w śnieżnym transie za oknami

Fruwa nad Skrzyżnem jej ciemna spódnica

Obszyta do gwiazd mrozu dmuchawcami.

Tuż obok zamieszczono przepiękny fotogram Adama Wiktor, przedstawiający zabytkowy kościół z 1539 roku w Nidku a opisany w treści „KB”. Po tym „leci” już kalendarium z licznymi przysłowiami ludowymi na każdy miesiąc.

Zasadniczą treść rozpoczyna niezwykle interesujący artykuł znanego redaktora „Kroniki Beskidzkiej” Zdzisława Niemca pt. „Pół wieku w służbie Melpomeny”, traktujący o bogatej działalności bielskiego Teatru Polskiego, który warto odwiedzić przy okazji bytności w stolicy Podbeskidzia. Do kolejnych odwiedzin, tym razem tutejszej katedry, erygowanej dekretem papieża Jana Pawła II w roku 1992, zachęca artykuł kolejny pt. „550 lat parafii świętego Mikołaja” Artura Kasprzykowskiego. O odkrywaniu „podziemnych tajemnic” na „Młyńskiej Kępie” i górze „Palenica” w Jaworzu, wzniesieniu „Górka” w Grodzcu, „Grodzisku” w Cisownicy i Starym Bielsku, górze „Zamkowej” w Cieszynie i górze „Grojec” pod Żywcem piszą Leszek Obuchowski, Jerzy Z. Reyniak i Wiesław Kuś. Jeden z najcenniejszych zabytków regionu, drewniany kościółek p.w. św. Barbary z Mikuszowicach Krakowskich (dzielnica Bielska-Białej) omawia w swym szkicu „Wiekowe sanktuarium”, Jan Szermański. O urokliwej dolinie „Luizy”, położonej między masywami Szyndzielni i Błatniej, pisze Paweł Składkowski. Muzeum w Kętach, z licznymi i ciekawymi ekspozycjami, przedstawił Jerzy Polak. O 100 – letnim gimnazjum w Cieszynie opowiedział Kazimierz Szczurek. Działalność Towarzystwa miłośników Ziemi Żywieckiej scharakteryzowała Zofia Rączka.

To tylko niektóre wybrane tytuły artykułów zamieszczone w tegorocznej edycji „Kalendarza Beskidzkiego”. Nawiasowo napomknę, że pisząc ten tekst zamieścił w nim szkic historyczny pt. „200 lat ustronńskiego leczenia” i „Wiesielisko pod Błatnią”. a jej córki Ania i Basi pisały o „Jaworzu Dąbrowej”.

Franciszek Karol Szpok

UWAGA!

URZĄD GMINY INFORMUJE,

że do dnia 15 marca 1996 roku można odbierać nakazy płatnicze podatku od nieruchomości.

Aby ułatwić mieszkańcom Jaworza dokonywanie wpłat do 15 marca kasa Urzędu Gminy czynna będzie prócz sobót i niedziel do godz. 17⁰⁰

Zapraszamy

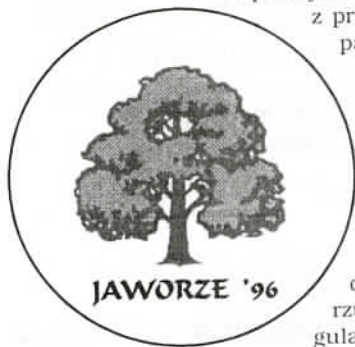
Czyste Jaworze o każdej porze

Niejednokrotnie już na łamach naszej gazety poruszaliśmy problemy składające się na coś co popularnie zwane jest ekologią. Pisaliśmy o segregacji powstających w naszych domach śmieci,

o praktykowanym tak często, a niezgodnym z prawem spalaniu toksycznych odpadów w piecach CO lub na

otwartych terenach posesji. Co roku w związku z obchodami Światowego Dnia Ziemi w Jaworzu robi się siłami naszych dzieci i młodzieży wielkie sprzątanie. Dbalność o czystość naszych gór wykazują też dzieci z pobliskiego Śląska, które każdego roku pojawiają się w Jaworzu by sprzątać górskie szlaki. Regularnie organizowane są akcje wywozu złomu i odpadów wielkogabarytowych.

buduje się sieć kanalizacji sanitarnej. Wszystko to po to, aby chronić coraz bardziej skażone środowisko, w którym żyjemy i którego częścią będą nasze dzieci i wnuki. Świadomość potrzeby zachowań ekologicznych jest jednak w naszym społeczeństwie znikoma i mając na uwadze fakt, iż to właśnie świadomość i nawyki najtrudniej jest zmienić pragniemy trafić do najmłodszych członków społeczeństwa. W związku z tym w Szkołach Podstawowych nr 1 i nr 3 w Jaworzu zostanie przeprowadzony konkurs plastyczny i literacki, którego tematem będzie właśnie ekologią. Pierwsze miejsce w każdej dziedzinie zostanie uhonorowane nagrodą rzeczową o wartości 50 zł., której fundatorem będzie Rada Gminy w Jaworzu. Patronat nad konkursem przejął też Gminny Ośrodek

JAWORZE '96

Kultury i Rekreacji w Jaworzu oraz „Echo Jaworza”, tak więc po zakończeniu konkursu prace plastyczne zostaną zaprezentowane w formie wystawy w budynku GOKiR, a trzy najlepsze prace literackie zostaną opublikowane w naszej gazecie.

Ponadto specjalna komisja powołana przez Wójta Gminy Jaworze dokona przeglądu posesji pod względem sanitarnym i porządkowym na przełomie marca i kwietnia. Wyniki kontroli posłużą do opracowania materiałów na temat wywozu odpadów stałych, ścieków - fekaliiów, stanu rowów przydrożnych oraz terenów przylegających do posesji. Sprawdzane będzie też oznakowanie domów w numery, sprawa zamieszkiwania budynków niezdolnych do użytku, ilości psów (w tym niezarejestrowanych) oraz warunki, w jakich żyją. Komisja ta rozpocznie również prace służące wytypowaniu posesji do tegorocznej edycji konkursu na najładniejszą i najestetyczniejszą posesję.

**Na podstawie materiałów
Doraźnej Komisji d/s Referendum
Gminnego dotyczącego samoopodatkowania
oprac. TZ**

OGŁOSZENIE

Urząd Gminy w Jaworzu informuje
POSIADACZY BYDŁA Gminy Jaworze
że jest kontynuowane dofinansowanie usług
inseminacyjnych w wys. 10 zł dla jednej sztuki raz w roku.

APEL DO MIESZKAŃCÓW JAWORZA

Jeżeli Państwo:

- spotykacie się ze złym traktowaniem zwierząt
- kogo boli widok maltretowanych psów, kotów
- kto jest przeciwny strzaniu do ptaków
- czy dręczeniu zwierząt gospodarskich
- może zaalarmować działaczy

**Towarzystwa Opieki nad Zwierzętami
w Bielsku-Białej ul. Orkana 20/2 tel. 263-16**

Dwór w Jaworzu

Grafika: Józef Krzemppek

cd. ze str. 5

następuje również podział „Macierzy” na dwa odrębne towarzystwa, prowadzące swe poczynania w odmiennych warunkach państwowych.

W odrodzonej Ojczyźnie następuje rozwój „Macierzy” i wzrost jego kół, które powstają prawie w każdej wsi cieszyńskiej. Utworzono również takowe, jak opowiadają znani działacze regionalni i „Macierzowi” Robert Niesyt i Karol Jaworski, w podblatniańskim Jaworzu. Ale to już odrębny rozdział dziejów zasłużonego towarzystwa.

Z okazji 110 rocznicy powstania Macierzy odbyło się w Cieszynie uroczyste spotkanie jej działaczy, członków i sympatyków, podczas którego dokonano podsumowania długoletniej, ofiarnej działalności, stanu obecnego i nakreślono perspektywy dalszego rozwoju stowarzyszenia. Burmistrz nadolziańskiego grodu Jan Obrycht w swym wystąpieniu powiedział, że Macierz, to bardzo żywotna „Staruszka”, jest jedną z najstarszych wielopokoleniowych polskich organizacji na Śląsku. W przeciągu długich dzieścioleci zmieniła swe oblicze i sfery poczynania. Od okresu krzewienia, i obrony polskości, walki o mowę, książkę i szkołę polską przeszły ewolucję do dzisiejszego towarzystwa miłośników regionu, równie potrzebnego, a nawet wręcz niezbędnego dla kulturowego rozwoju Ziemi Cieszyńskiej, wspaniałej i przepięknej, bo zrodzonej – jak mawiał jej piewca Gustaw Morcinek – „z uśmiechu Pana Boga”.

Obecnie Macierz Ziemi Cieszyńskiej skupia w swych szeregach członków w 18 kołach terenowych. Obowiązki prezesa Zarządu Głównego sprawuje od 1981 roku **Leon Miękinia**, a jego zastępcami są – **Stanisław Głazowski i Antoni Tomica**.

„W samym Cieszynie mamy pięć kół – zauważa prezes **Miękinia** – ale dalsze działają w Bielsku-Białej i Katowicach, a nawet w Warszawie, Wrocławiu i dalekim Olsztynie. To ostatnie, choć tak bardzo odległe, należy do najprężniejszych i powstało na bazie pracowników naukowych Akademii Rolniczej, przeniesionej ze stolicy Nadolzia do stolicy Mazur. Najmłodsze koło utworzone zostało w Zabrzegu, miejscowości urodzin wybitnego działacza narodowego ks. Józefa Londzina. Na naszych poczynaniach brzemieniem zaciążyły przemiany ustrojowe po roku 1945. Działanie w niepodległej Ojczyźnie, nie było i nie jest usłane różami. Aby przetrwać i sprostać nowym czasom, nowym wyzwaniom, trzeba z uporem i wytrwałością zabiegać o fundusze, a zwłaszcza naszych następców, nade wszystko spośród młodzieży. A nie jest to ani proste, ani też łatwe. Ale ze wszystkim damy sobie jakoś radę”. Zdobywamy pieniądze i zakładamy nawet macierzowe koła szkolne...”

A właśnie – cieszyńianie nie należą do ludzi załamujących ręce i poddających się przeciwnościom losu i przeróżnym trudnościom. Ofiarne zabiegi i starania przynoszą plony. Wielkim osiągnięciem MZC jest utworzenie Centrum Wiedzy o Regionie, w którym gromadzone są materiały o sławnych cieszyńiakach, dokumenty, książki, czasopisma, kalendarze, zdjęcia... I tym sposobem kontynuuje się obecnie dawne dzieło Stalmacha, Szersznika, Londzina, Regera...

Dzięki uporowi udało się zakupić komputer, drukarkę, i program, który pozwolił całe zbiory utrwalić dla potomności na dyskietkach. Cała aparatura służy także Książnicy Cieszyńskiej, i oby tak dalej ku pożytkowi społeczności cieszyńskiej i nie tylko.

Zofia i Franciszek K. Szpok

Ślub co tydzień

Biuro ewidencji ludności przy Urzędzie Gminy w Jaworzu informuje, iż stan ludności zamieszkującej naszą gminę wyniósł na koniec 1995 r. 5500 mieszkańców.

Według gminnych statystyk w ubiegłym roku na pobyt stały zameldowano 129 osób, zaś na pobyt czasowy 68. W ciągu roku w obrębie gminy przemeldowało się 71 osób, a 67 mieszkańców wymeldowało się z pobytu stałego. Stary rok obfitował w chłopców. Na ogólną liczbę 67 urodzonych w ubiegłym roku chłopcy stanowili bowiem 43-osobową większość. Jak łatwo obliczyć przybyły nam tylko 24 dziewczynki. Znacznie bardziej przykry jest fakt, iż zmarły aż 63 osoby, w tym 33 kobiety i 30 mężczyzn. W 1995 roku, co ciekawe, 52 pary stanęły na ślubnym kobiercu. Statystycznie więc na każdy tydzień roku przypada jeden związek małżeński.

Kącik poezji

Teksty poetyckie autorstwa dzieci uczęszczających do Gminnego Ośrodka Kultury i Rekreacji w Jaworzu na Kółko Twórczości Poetyckiej.

Moje okno

Widziałam przez moje okno
pięknie zaśnieżone podwórko.
Pełne było na nim
błyszczących płatków śniegu,
przeźrczystych szlaczeków,
mroźnych koronek,
delikatnych kwiatów.

To wszystko widziałam
przez moje okno

Dominika Krzezińska 8 lat

Zima

Zimno, szaro, śniegowe królestwo,
pokrywa Jaworze.
Sople lodu zwisają z drzew.
Ozdabiają las.
Przeleciały, miliony śnieżek.
Przyszła dama.
Jej długie mroźne włosy
szybko biegną

Monika Mucha 10 lat

Odwiedziny Zimy

Zima do nas przybyła.
Puchowa, błyszcząca kołderka.
Rozłożyła swoje skrzydełka.
Wszystkie góry zasypała.
Drzewom czapki przyodziała.
Zawinęła w ciepłe koce.
By nie marzły w zimne noce.
Rankiem zaświeciło słońce.
Wesołe, gorące i pachnące.
Dzieci przyszły się bawić.
Budować igły, zjeżdżać na saniach.
Bardzo się ucieszyła.
Dzieciom
radość
sprawiła.

Katarzyna Górna 12 lat

Śnieżna Pani

Mróż ozdobił krzak
małymi, śnieżnymi rzeźbami.
Na rynnę wisiały
przejrzyste sople lodu.
Leciutkie, leccące gwiazdki
z nieba spjrzały na mnie.
Śnieżna Pani przyszła
rozsypała biały śnieg.
Dzieci podziękowały królowej
za srebrzysty śnieg.

Marcin Miedziak 8 lat

DAR ŻYCIA

Temat zapowiedziany w tytule jest tak poważny i trudny, jak zresztą wszystko co związane z ludzkim życiem, iż zanim przystąpię do rozwinięcia sedna rzeczy, muszę nabrać głębokiego oddachu i dystansu, a dokonam tego poprzez przedstawienie Szanownym Czytelnikom „Echa Jaworza” historycznych aspektów krwiodawstwa, gdyż o nim ma być mowa. Honorowe krwiodawstwo związane jest patronackimi więzami z organizacją „Czerwonokrzyżką” o charakterze międzynarodowym. U podstaw jej powstania legły szczerne idee niesienia pomocy rannym żołnierzom w czasie mordczyńskich bitew Francuzów i Włochów przeciw Austriakom w roku 1859 pod Magenta i Solferino w Lombardii. Inicjatorem powołania do Życia Czerwonego Krzyża, który następnie rozszerzał swe poczynania na ofiary klęsk żywiołowych i losowych, był Szwajcarski pacyfista filantrop i filozof, laureat pierwszej pokojowej nagrody Nobla Henryk Dunant, który walnie przyczynił się do

uchwalenia konwencji genewskiej w roku 1864, kładącej podwaliny organizacyjnej działalności CK. W 1949 roku została ona unowocześniona i podpisana również przez Polskę.

Natomiast rozwój krwiodawstwa datuje się od czasu odkrycia grup krwi w 1901 roku, a następnie wprowadzenia w roku 1914 środków konserwujących krew. Początkowo krew przetaczano bezpośrednio z żyły dawcy do żyły biorcy, co było wielce skomplikowane. Obecnie najczęściej pobraną krew konserwuje się, lub wytwarza z niej krwiopodobne preparaty. Zagadnieniami tymi zajmuje się wydzielona gałąź medycyny – transfuzjologia – dysponująca siecią stacji i przyszpitalnych punktów krwiodawstwa. Nadzrędną placówką naukowo-metodologiczną w tej dziedzinie jest w Polsce od 1951 roku Instytut Hematologii. Krwiodawcami są i mogą zostać, jak to wynika z ulotki PCK, której stronę tytułową zamieszczamy, osoby zdrowe, oddające krew najczęściej bezpłatnie z pobudek humanitarnych. Przed oddaniem krwi są oni każdorazowo poddawani dokładnym badaniom kwalifikacyjnym w celu ochrony zdrowia zarówno dawcy, jak i biorcy. Jednorazowo pobiera się na ogół około 400 ml. w odstępach czasu co najmniej trzech miesięcy.

Honorowe krwiodawstwo polskie i światowe przechodziło różne koleje losu, ale jedno jest ponad wszelką wątpliwość, zawsze było niezbędne, zwłaszcza podczas krwawych zawieruch wojennych, wielkich trzęsień ziemi i katastrof... A szlachetni i ofiarni krwiodawcy zawsze znajdowali się i znajdują „pod ręką”, czy raczej mówiąc „z ręką”, z której pobierano im to co najcenniejsze posiadają – krew – swoisty dar życia, który jest konieczny dla ratowania od śmierci tak wielu poszkodowanych i potrzebujących. Słowa te odnoszą się również do naszych jaworzańskich krwiodawców, bo i my takich posiadamy, choć być może nie wszyscy o tym wiedzą, bo oni w swej skromności nie dają głośno o sobie znać. A warto o tym pamiętać, zwłaszcza zaś, że zawsze można liczyć na ich bezinteresowną danię krwi. Poznajmy ich zatem trochę bliżej.

W dniu 7 grudnia 1995 roku w Domu Strażaka w Jaworzu odbyło się z inicjatywy Zarządu Klubu Honorowych Dawców Krwi, działającego w ramach tutejszej Ochotniczej Straży Pożarnej, spotkanie krwiodawców z władzami gminy i lekarzami pracującymi na terenie naszej gminy. Przybyli na nie „ojcowie gminy” – przewodniczący Rady Gminy **Jerzy Pysz** i wójt **Czesław Wierzbicki** oraz jedyny „lekarski rodzynek” – dr **Anna Borecka-Pałdyńska**, a z dziennikarskiego obowiązku, a raczej przyjemności, piszący te

słowa redaktor „Echa Jaworza”, które ma zamiar i obiecuje temu tak ważkiemu problemowi poświęcać w przyszłości szczególnie dużo uwagi, kierując się w tym względzie najwyższym społecznym walorem i nakazem.

Przybyłych powitał wiceprezes Klubu **Zygmunt Lira**, a następnie prezes **Aleksander Greń**, szefujący Klubowi Honorowych Dawców Krwi od momentu powołania do życia 10 stycznia 1988 roku, przedstawił jego założenia, cele i działalność.

„Co roku bierzemy udział, a jest nas dziewiętnastu – stwierdza **Aleksander Greń** – w czterech akcjach oddawania krwi w punkcie krwiodawstwa. Oprócz tego pięciokrotnie oddawaliśmy krew celem bezpośredniego ratowania życia ludzkiego. W tym miejscu pragnę od razu podkreślić, że jedyną z naszych zasad działania jest świadczenie krwiodawczych usług dla mieszkańców Jaworza w nagłych potrzebach i to o każdej porze dnia i nocy, a także „wyciąganie krwi z banku krwi dla Jaworzan. Na dzień dzisiejszy członkowie Klubu oddali ponad 170 litrów krwi, a dalsze akcje są przed nami.

Jeśli chodzi o naszą działalność to dla przykładu podam:

- organizowanie zbiórek pieniężnych na zebraniach SP, których dochód przeznaczamy na pomoc dla dzieci niepełnosprawnych i dożywianie w szkołach
- szerzenie oświaty zdrowotnej i sanitarnej w przedszkolach i szkołach poprzez dostarczanie ulotek, broszur i plakatów tematycznych
- odbywanie prelekcji, pogadanek i pokazów z zakresu udzielania pierwszej pomocy w szkołach
- uczestniczenie w imprezach Polskiego Czerwonego Krzyża, „Marszu Pokoju”, czy rajdzie „Czerwona Róża”
- organizowanie corocznie w maju „Dni PCK” oraz udział klubowiczów w kwestach ulicznych...”

Po wystąpieniu prezesa Grenia rozpoczęła się ożywiona i długotrwała dyskusja oraz wymiana zdań i uwag związanych z poczynaniami Klubu HDK, którą zapoczątkowała dr Anna Bobrecka-Pałdyńska, Pani Doktor, która obiecała przekazać „wieści” ze spotkania innym zaproszonym, a nieobecnym pewnie z obiektywnych przyczyn, lekarzom, zabierała kilkakrotnie głos, apelując m.in. o szeroką i permanentną akcję propagatorską wokół działalności klubowiczów. Do tego samego wzywali w swych wystąpieniach „Ojcowie gminy”, którzy jednocześnie przyrzekli wsparcie finansowe, w miarę swych możliwości, poczyni klubowych. Zwracano także uwagę, (m.in. Zygmunt Lira), na fakty występujące tu i ówdzie nie przyjmowania honorowych dawców krwi przez lekarzy poza kolejnością i uzyskiwania bezpłatnych leków do czego mają uprawnienia.

Za oddanie dużej ilości krwi oraz działalność społecznikowską związaną z propagowaniem idei czerwonokrzyżskich wielu członków Klubu zostało uhonorowanych:

- listami pochwalnymi PCK – Aleksander Gogler, Aleksander Greń i Andrzej Michnik
- Odznaką Honorową III stopnia – Aleksander Greń
- Brązowym Krzyżem Zasługi – Jan Cieżak
- Złotym Krzyżem Zasługi – Aleksander Greń, Andrzej Michnik i Jerzy Świątoński

Również cały Klub HDK został za swą działalność odznaczony Odznaką Honorową PCK III stopnia. Jest on otwarty dla wszystkich, chętnie przyjmie nowych członków i ofiarnie służyć pragnie jaworzańskiej społeczności w szlachetnym dziele ratowania życia ludzkiego. A oto nazwiska tych, którzy ofiarują nam cząstkę własnego życia: A. Greń, M. Gwóźdź, Z. Lira, Cz. Malchar, S. Malchar, J. Iwaniec, A. Porębski, J. Cieżak, Cz. Jaworski, A. Gogler, Z. Czuj, K. Jakubiec, B. Lira, A.J. i P. Knapczykowie, K. Brudny, P. Michalski i A. Michnik.

Redakcja „Echa Jaworza” sądzi, iż będzie wyrazicielem opinii wszystkich jaworzan, życząc im najlepszego zdrowia i wszelkiej pomyślności.

Franciszek Karol Szpok

Redaguje Kolegium w składzie: **Franciszek Karol Szpok, Tadeusz Zender, Marian Zygmunt, kolportaż – Jan Kłiś**
 Adres redakcji: **Urząd Gminy w Jaworzu, ul. Zdrojowa 82,**
43-384 Jaworze Dolne, tel. 172-195; lub 172-813
fax.: 172-871; telex: 35-405
 Skład i druk: **Times Bielsko-Biała, ul. Krakusa 17 tel 183-287**
 Poprzednie numery „Echa Jaworza” można zakupić w redakcji.
 Redakcja nie zwraca nadsyłanych tekstów oraz zastrzega sobie prawo skracania i opracowania redakcyjnego.

Mieszkańcy ulicy Bielskiej

Urząd Gminy ogłosił przetarg i podpisał umowę na częściową realizację chodnika przy ul. Bielskiej. Budowę tego chodnika wykonawca musi rozpocząć do 13 grudnia 95 r. (w tym dniu wygasa pozwolenie na budowę). Nie jest to dużo biorąc pod uwagę całość budowy, około 2 km (od CPN do Cholewika), ale każdy początek jest dobry. Projekt przewiduje budowę chodnika za rowem przydrożnym na terenie wykupionym przez rejon Dróg Publicznych. Będzie to chodnik bardzo bezpieczny dla osób poruszających się po nim. Ze względu na termin rozpoczęcia budowy a tym samym złe warunki atmosferyczne budowę rozpoczyna się od strony CPN. koszt budowy chodnika jest duży, około 2.0 mld starych zł. Urząd Gminy nie jest w stanie w ciągu jednego czy dwóch lat przeznaczyć tylu pieniędzy z budżetu. Dlatego też chcemy założyć Społeczny Komitet budowy chodnika. Komitet ten będzie miał za zadanie wspomaganie Urzędu Gminy w staraniach o pozyskanie dodatkowych funduszy na budowę chodnika, będzie też pilnował aby nie zapomniano w Urzędzie Gminy o tej budowie. Po utworzeniu się Komitetu zostaną podane do wiadomości mieszkańców nazwiska tych osób. Mieszkańców, którzy chcą działać w Komitecie Społecznym na rzecz budowy chodnika prosimy o zgłoszenie się do radnej Anny Butkiewicz zamieszkałej przy ulicy Bielskiej 329.

Anna Butkiewicz
Marian Zamorski

Bilety m-czne firmy „SANBUS” będą sprzedawane na terenie UG co miesiąc w godz. od 12⁰⁰-16⁰⁰

Styczeń	30, 31, 1	Lipiec	30, 31, 1
Luty	29, 1	Sierpień	30, 2
Marzec	29, 1	Wrzesień	30, 1
Kwiecień	29, 30	Październik	30, 31
Maj	30, 31	Listopad	29, 2
Czerwiec	28, 1	Grudzień	30, 31, 2

oraz 10-tego każdego miesiąca na
bazie firmy Jaworze ul. Zacisza 117

URZĄD GMINY W JAWORZU ZWRACA SIĘ Z GORĄCYM

APELEM

do wszystkich mieszkańców i użytkowników dróg na naszym terenie o usunięcie z poboczy dróg przeszkód w postaci plotków, kamieni, głazów, opału, materiałów budowlanych i.t.p., które w znacznym stopniu utrudniają akcję zimowego utrzymania oraz stwarzają, zagrożenie uszkodzenia pojazdów.

Również zaparkowane w pasie drogowym samochody utrudniają a niejednokrotnie uniemożliwiają prowadzenie akcji odśnieżania i są narażone na ich uszkodzenie.

Jednocześnie wyjaśniamy, że pas drogowy poza jezdnią jest ściśle związany z funkcją drogi. Służy do lokalizacji uzbrojonego terenu i bez uzgodnienia z Urzędem Gminy nie wolno go zagospodarowywać, a niestety w ostatnich miesiącach zauważamy wzrost tych nielegalnych działań.

OGŁOSZENIA DROBNE

Kupię mały domek lub połowę
większego domu na terenie Jaworza
tel. 123-985

PERFECT

Ubezpieczenia na życie: emerytalne, młodzieżowe,
posagowe, od nieszczęśliwych wypadków.

Ubezpieczenia kapitałowe
z funduszem inwestycyjnym.

Porady ubezpieczeniowe i dobór polis - bezpłatne

Antoni Moskała

43-384 Jasionica ul. Goździków 738 tel. 152-808

Usługi w zakresie:

podatkowa księga przychodów i rozchodów, księgi
handlowe, deklaracje VAT, rozliczenia podatkowe.

mgr Leszek Klajmon,

Jaworze ul. Za Goruszką 7, tel. 172-508

Ceny płodów rolnych i zwierząt gospodarskich na targowiskach woj. bielskiego

Tagowisko	Jm.	Andrychów	Bielsko-B	Oświęcim	Rajcza	Skoczów	Sucha B.	Wadowice	Żywiec
pszenica	100 kg	-	51.00	55.00	60.00	50.00	52.00	50.00	56.00
żyto	100 kg	-	34.00	-	54.00	-	40.00	40.00	42.00
jęczmień	100 kg	-	46.00	50.00	-	54.00	50.00	50.00	54.00
owies	100 kg	-	40.00	-	44.00	52.00	50.00	48.00	50.00
ziemniaki	100 kg	-	60.00	60.00	60.00	60.00	50.00	50.00	60.00
krowy	1 szt	-	-	-	-	-	-	1500.00	-
jałówki	1 szt	-	700.00	-	-	-	-	-	-
cielęta	1 szt	-	360.00	-	-	-	400.00	450.00	360-500.00
prosięta	1 szt	-	90.00	65.00	90.00	60.00	-	60.00	70-90.00
owce	1 szt	-	-	-	-	-	-	-	-
jagnięta	1 szt	-	-	-	-	-	-	-	-
kozy	1 szt	-	-	-	-	-	-	-	-
koźłeta	1 szt	-	-	-	-	-	-	-	-
jaja	1 szt	-	0.30	0.30	0.30	0.30	0.40	0.30	0.30
jabłka	1 kg	-	1.50	1.50	1.30	1.20	1.20	1.50	1.30
cebula	1 kg	-	0.90	0.80	0.50	0.70	0.50	0.30	0.50